

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 90 (1977)

Artikel: Società Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun : rapport per la perioda dals 1. schner - 31 december 1976
Autor: Decurtins, Alexi / Stricker, Hans
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-232653>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 02.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Società Retorumantscha

Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport per la perioda dals 1. schner — 31 december 1976

I. Redacziun e publicaziun

1. Redacziun

Daspö l'ultim rapport sun gnüdas redattas las serias d'artichels:

s-chacla 192	freh — frozzel	ms. 78 p.
s-chacla 193	früa — früttaivlezza	ms. 89 p.
s-chacla 194	frütta — fügir	ms. 85 p.
s-chacla 195	fügitiv — fümär	ms. 90 p.
s-chacla 196	fümäria — fuolscha	ms. 85 p.
s-chacla 197	fuond I — fuorn	ms. 86 p.
total		ms. 513 p.

In congual cun l'on passà esa dimena da constatar ün augmaint fich considerabel dal manuscrit redat.

2. Publicaziun

Sco previs sun cumpars 1976 ils duos faschiculs:

80 (marz 1976)	foura — fratta
81 (oct. 1976)	fratta — früt

I füss stat pussibel per nus da publicar ün terz faschicul, ma las trattativas plüchöntsches intschertas cul Fuond Naziunal in regard la finanziaziun ans han cusglià dad esser prudaints.

3. *Cumposiziun*

Il fascicul 82 früt — fuond ha passà la prüma correctura. El cumparirà i'l decuors dals mais favrer/marz 1977.

II. *Infrastructura*

Biblioteca

1. *Acquist da cudeschs novvs*

Schabain cha la situaziun finanziaria nu paraiva fich buna al cumanzamaint da l'on, vaina per glivrar pudü cuntinuar cun l'acquist da cudeschs sco fin qua. Davo cumplettà ils ultims ons ils scumparts da cudeschs cun ouvras da linguistica generala (pustüt da sociolinguistica), tant per divrir als redactuors üna fanestra sün novvs chomps scientifics, farà quai dabsögn da tuornar darcheu plüchöntschi a l'acquist d'ouvras chi stan in stretta relaziun cun la lavur da redacziun, q.v. dir raetoromanica, raetica e cudeschs da realias.

2. *Liadüra*

Illa seguonda mità da l'on vaina fat liar bainquants cudeschs, serias da revistas, cudeschs vegls e fotocopchas, uschè cha la biblioteca as preschainta in ün bun stadi.

Id es stat necessari da postar 100 cuvertas dal volüm 2 dal DRG, causa cha quistas gnivan adüna darcheu dumandadas.

III. *Finanziaziun*

Cun blera pazienza e na main sforzs e discussiuns esa reuschi a la suprastanza ed a la redacziun da chattar insembel culs organs dal Fuond Naziunal üna soluziun acceptabla. Il Fuond Naziunal paja da quinderinvia ils salaris sco eir las prestaziuns socialas dal persunal. Implü praista el eir ün import vi dals cuosts da publicaziun, nempe üna contribuziun da frs. 15 700.— per fascicul. Quista as divide in üna somma da frs. 8 300.— à fonds perdu, ed in üna tala da frs. 7 400.— chi sto gnir pajada inavo davoman in relaziun cun la vendita.

La cunvegna raggiunta ans tira our d'imbarraz. Ma ella ha eir sias varts negativas. D'üna vart chargia ella la contabilità e la suprastanza cun novas plaiivs. Lura dà'la eir da chefar a la redacziun chi sto da uossa invia trametter tuot il manuscrit da stampa per examinaziun a las instanzas dal Fuond Naziunal. A pensar cha'l Dicziunari ha üna tradiziun da lavur scientifica da blers decennis ed implü üna Cumischiun Filologica cun perits

d'universitads svizras, esa greiv d'incleger perche cha quista lavur morta vain fatta. Ma i sarà da travuonder la maschdina sainza divrir ils ögls massa sten.

IV. Nos institut sco center d'infuormaziun

Id es cuntshaint cha l'Institut dal Dicziunari dvainta vieplü ün center tscherchè d'infuormaziun per scenziats e laics. Dals scenziats chi s'han tratgnüts plü a la lunga pro nus sun da manzunar:

- La professoressa e romanista dna. M.A. Borodina da Leningrad
- Il professor R. de Dardel da l'università da Groninga/Ollanda

Na pitschen es l'agüd cha nus dain al movimaint rumantsch pratic in las plü diversas fuormas (Lia Rumantscha, Cumünanza Rumantscha Radio e Televisiun, ma eir al Chantun e.u.i.). El pertocca pustüt dumondas da terminologia, plets novs e traducziuns. La güstificaziun d'ün simil agüd es cuntgnüda illas meras dal Dicziunari (vol. 1, 6). A nus staja da verer in che möd cha quist servezzan as lascha prestar sainza perder massa bler temp e forzas.

V. Referats, publicaziuns

A. Decurtins

1. Referats

- Ils 12 gün a Passugg/Cuoira in occasiun dal cuors da fuormaziun per magisters svizzers da las scoulas medias illa perspectiva dal tema 'Raetia Prima' «Vom Vulgärlatein zum Rätoromanischen».
- Ils 12 november al Stapferhaus da Lenzburg in occasiun da la dieta da stüdi 'Das Territorialprinzip im dreisprachigen Graubünden' «Wesen und Problematik des Rätoromanischen».
- Ils 15 december a l'università da Basilea i'l ravuogl da la Fundaziun Johann Wolfgang von Goethe 'Der Staat und seine Minderheiten' «Das Rätoromanische als sprachliche Minderheit».

2. Publicaziuns

- «Il romontsch, in model per la sort da minoritads linguisticas e culturalas?» Separat da la Lia Rumantscha our da «Europäische Hefte», schnér 1976.
- «Zur Problematik der Neuschöpfungen im Rätoromanischen», Romania Aenipontana X, 11—30, Innsbruck 1976.

H. Stricker

Publicaziuns

- «Eine Besonderheit der unterrätischen Namenlandschaft», in *Annalas* 89, 147—181.
- «Die romanischen Flurnamen von Grabs». Seria d'artichels in: *Werdenberger + Obertoggenburger* (cuntinuaziun).

VI. Cumischiun Filologica

La Cumischiun Filologica ha tgnü sia radunanza ils 15 mai 1976 suot il presidi da sgr. prof. Heinrich Schmid, Turi. Ella s'ha laschada infuormar davart l'andamaint da las lavuors ed ha repassà criticamaing ils faschiculs 79 ed 80. Cun satisfacziun e plaschair ha ella constatà cha la müdada illa caporedacziun s'ha fatta sainza cusdüras. La dopla controlla scientifica, uossa implü tras il Fuond Naziunal, nu müda in sai la lavur da la Cumischiun Filologica. Intant nu saraja necessari da tilla clomar duos voutas l'on, scha problems urgiaints nu dumandan quietant.

VII. Inscunter d'infuormaziun e stüdi

Ils 2 december 1975 ha la redacziun suottamiss a la suprastanza da la Società la proposta da dedichar üna part dal premi OSSIAN (vair *Annalas* 89, 353) ad ün Inscunter d'infuormaziun e stüdi chi dess reunir tuots quels chi lavuran in ün möd o l'oter sül champ scientific o popular-scientific. Seis böt stuvesse esser quel da dar als partecipants la pussibilità:

- d'imprender a cugnuoscher ün a tschel
- d'infuormar vicendaivelmaing sur dals divers plans da retschercha e da stüdi rumantschs
- d'activar e motivar per la lavur vi da las *Annalas* o d'oters organs rumantschs
- da rivar in cumpagnia ad üna concepziun d'infuormaziun ed acziun il avegnir.

In üna seguonda seduta dals 6 favrer 1976 ha la suprastanza fat bun quista idea ed ha dat a la redacziun l'incumbenza da formular e trametter las prümas circularas. Plünavant ha la suprastanza tschernü üna cumischiun chi dess organiser l'inscunter. Da quista fan part ultra da la giunta (suprastanza pitschna) ils redactuors dal Dicziunari e quels da las *Annalas*.

La circulara I es gnüda spedita ils 30 marz 1976 a tuot las adressas d'interessents presumabels ed a blers amis rumantschs. Ella ha gnü ün rebomb favuraivel. Intant ha la cumischiun tut cogniziun dals resultats. La segunda circulara es gnüda tramissa ils 15 october 1976. Ella annunzcha approximativamaing la data da l'inscunter (20—22 october 1977), il lö (Cuoira, Scuola Chantunala) ed intimescha da'ns surdar ün sböz concentrà da la contribuziun fin la fin lügl in fuorma dactilografada. Per la cumischiun as tratterà quai uossa da fuormar e perderscher l'inscunter in detagl.

VIII. Fats persunals

1. Dmura da sgr. dr. H. Stricker ad Ardez

Sgr. dr. H. Stricker ha passantà il mais da settember 1976 ad Ardez cul böt da s'approfondir illa lingua ladina e d'imprender a cugnuoscher il lö, la glieud, il trafichar, il muond material e cultural. La Società spetta da simlas dmuras üna megltra fuormaziun dals giuvens redactuors chi tils stuves permetter da lavurar cun nos material cun üna tscherta facilità. In basa d'ün agen questiunari ha sgr. dr. Stricker diret sias retscherchas sül binari sociolinguistic. El ais gnü uschè in contact cun la granda part da la populaziun. Ultra da l'esperienza persunala consista il resultat da sia dmura in ün rich material (manuscrit ed acustic) da taimpra socioculturala e sociolinguistica cha sgr. Stricker sperescha da pudair valütar e sfrüttar cul temp.

2. Piazza d'assistent

Già 1975 vaina annunzchà al Fuond Naziunal nossa ferma voluntà da cumplettar e consolidar la redacziun. Quetant es però be pussibel scha nus tscherchain e fuormain sves nossa glieud in perinletta culs organs dal Fuond Naziunal. Eir in quist regard il spazi liber chi ans stà a disposiziun nun es plü quel da plü bod. Il Fuond Naziunal fa investiziuns be sch'el ha la garanzia cha quistas mainan a resultats positivs.

D'accord culs signuors prof. Stefan Sonderegger e Jean Rychner e culs organs competents dal Fuond Naziunal ans esa stat pussibel d'ingaschar a sgr. lic. fil. Felix Giger, Surrein/Friburg, sco assistent cun üna mezza piazza davent dals 1. mai 1976. Sgr. Giger ais landervia d'edir criticamaing il «Hecastus», ün vegl drama religius puter inedi. L'occupaziun intensiva cun quist lung text ed a listess temp cul material dal Dicziunari es fingià per sai üna buna scoula linguistica. In seis ulteriur temp da lavur ha sgr. Giger deponi material d'excerpts i'l bloc etimologic, fat sves excerpts da la litteratura belletristica, güdà vi da las correcturas dals manuscrits e da las archas, redigi üna seria d'artichels e procurà pel register dals suffixs dal 6avel volüm.

Cand. fil. Florentin Lutz, Curaglia, ha darcheu fat ün practicum d'ürant ils mais avuost/settember 1976. El ans ha procurà l'index da las materias dal 6avel volüm, uschè inavant cha'ls faschiculs d'eiran avant maun. Implü ha el fat controllas da citats ed otras lavuors d'ocasiun.

Per glivrar das'chaina guardar inavo sün ün bun on, cumbain cha quel ha portà a la redacziun ed a la suprastanza da la Società blers pissers e na main lavur. La Società Retorumantscha sto s'accomodar al fat cha sia dependenza vi e plü gronda dal Fuond Naziunal restrendscha ün pa sia anteriura libertà e suveranità da disponer e decider. Scha las novas structurass güdan a garantir e consolidar l'ouvra, e quai para dad esser il cas, nun esa però da dir bler cunter.

Cuoira, schner 1977

Institut dal
Dicziunari Rumantsch Grischun
Alexi Decurtins
Hans Stricker